

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

18.10.2022

Дніпро

№ 54/23-р/к
Справа № 54/19-21

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Верхньодніпровською міською радою, в особі її виконавчого комітету, всупереч чинного законодавства України, не визначено на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів *[Інформація, доступ до якої обмежено]*.

За результатами розгляду справи № 54/19-21 адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України визнала бездіяльність Верхньодніпровської міської ради *[Інформація, доступ до якої обмежено]*, яка полягає у не визначенні на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів Верхньодніпровської міської територіальної громади з 2019 по квітень 2021, та бездіяльність Верхньодніпровської міської ради в особі її виконавчого комітету (ідентифікаційний код юридичної особи 04052595), яка полягає у не визначенні на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів *[Інформація, доступ до якої обмежено]* з травня 2021 по вересень 2022, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів.

Відповідача зобов'язано припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції у двомісячний термін з дня отримання рішення шляхом визначення на конкурсних засадах виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів *[Інформація, доступ до якої обмежено]*.

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 54/19-21 про порушення Верхньодніпровською міською радою, в особі її виконавчого комітету, законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Першого відділу досліджень і розслідувань Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 30.09.2022 № 54-03/114п,

ВСТАНОВИЛА:**1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ**

- (1) До Відділення надійшло доручення Комітету від 12.08.2020 № 13-01/825 щодо проведення дослідження.
- (2) До Верхньодніпровської міської ОТГ направлено вимогу про надання інформації від 15.09.2020 № 54-02/2914.
- (3) 09.10.2020 отримано лист Верхньодніпровської міської ради Дніпропетровської області від 05.10.2020 № 1330/0/2-20 у відповідь на вимогу Відділення від 15.09.2020 № 54-02/2914.
- (4) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 11.02.2021 № 54/19-рп/к розпочато розгляд справи № 54/19-21 за ознаками вчинення Верхньодніпровською міською радою Дніпропетровської області (*[Інформація, доступ до якої обмежено]*, далі - Верхньодніпровська міська рада, Рада) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції на регіональному ринку послуг з вивезення побутових відходів.
- (5) Листом Відділення від 15.02.2021 № 54-02/497 на адресу Ради надіслано копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 11.02.2021 № 54/19-рп/к про початок розгляду справи № 54/19-21, отримане 18.02.2021 відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення №4900401522013.
- (6) 04.03.2021 отримано лист Ради від 02.03.2021 № 452 у відповідь на розпорядження адміністративної колегії Відділення від 11.02.2021 № 54/19-рп/к про початок розгляду справи № 54/19-21.
- (7) На адресу Ради Відділенням направлено вимогу про надання інформації від 04.03.2021 № 54-02/784.
- (8) 18.03.2021 отримано лист Ради від 16.03.2021 № 524 у відповідь на вимогу Відділення від 04.03.2021 № 54-02/784.
- (9) На адресу Ради Відділенням направлено вимогу про надання інформації від 27.07.2022 № 54-02/1325.
- (10) 11.08.2022 отримано лист Ради від 11.08.2022 № 2166/0/2-22 у відповідь на вимогу Відділення від 27.07.2022 № 54-02/1325.
- (11) Листом від 05.10.2022 № 54-02/1892 Раді направлено копію Подання з попередніми висновками у справі від 30.09.2022 № 54-03/114п.
- (12) Листом від 05.10.2022 № 54-02/1893 Відділення повідомило Раді про засідання адміністративної колегії Відділення (про дату, час і місце розгляду справи).
- (13) 13.10.2022 отримано лист Ради від 13.10.2022 № 2924/0/2-22 у відповідь на Подання з попередніми висновками у справі від 30.09.2022 № 54-03/114п.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (14) *Верхньодніпровська міська рада Дніпропетровської області в особі її виконавчого комітету.*
- (15) *Верхньодніпровська міська рада Дніпропетровської області [Інформація, доступ до якої обмежено], згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань є юридичною особою із організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування, дата державної реєстрації [Інформація, доступ до якої обмежено], дата та номер запису: [Інформація, доступ до якої обмежено]. Основним видом економічної діяльності якої є [Інформація, доступ до якої обмежено].*

- (16) Верхньодніпровська міська територіальна громада (далі – Верхньодніпровська ОТГ) заснована [Інформація, доступ до якої обмежено]. Рада пунктом 1 рішення від 24.05.2017 № 238-12/УП «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (далі – Рішення № 238-12) вирішила об'єднатися з територіальними громадами [Інформація, доступ до якої обмежено] в Верхньодніпровську територіальну громаду з центром у [Інформація, доступ до якої обмежено].
- (17) Верхньодніпровська міська рада пунктом 1 рішення від 10.10.2019 № 362-17/УП «Про добровільне приєднання до об'єднаної територіальної громади» (далі – Рішення № 362-17) вирішила приєднати територіальну громаду [Інформація, доступ до якої обмежено] до Верхньодніпровської міської ради об'єднаної територіальної громади Верхньодніпровського району Дніпропетровської області з центром у [Інформація, доступ до якої обмежено]. Пунктом 2 Рішення № 362-17 визначено, що правонаступником всього майна, прав та обов'язків [Інформація, доступ до якої обмежено] є Верхньодніпровська міська рада об'єднаної територіальної громади.
- (18) До складу Верхньодніпровської ОТГ входять [Інформація, доступ до якої обмежено].
- (19) Пунктом 1 рішення Верхньодніпровської міської ради від 10.10.2019 № 367-17/УП «Про внесення змін до персонального складу виконавчого комітету Верхньодніпровської міської ради» затверджено склад виконавчого комітету Верхньодніпровської міської ради в новій редакції (далі – Виконком). Виконком не є юридичною особою.
- (20) Відповідно до статті 140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.
- (21) Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон).
- (22) Відповідно до Закону:
- місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст (частина друга статті 2 Закону);
 - первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста. Територіальні громади в порядку, встановленому Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову (стаття 6 Закону);
 - сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами (стаття 10 Закону);
 - виконавчими органами, зокрема міських рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи (стаття 11 Закону);
 - від імені та в інтересах територіальних громад права суб'єкта комунальної власності здійснюють відповідні ради (стаття 16 Закону);
 - органи місцевого самоврядування, є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону (стаття 16 Закону).
- (23) Листом від 11.08.2022 № 2166/0/2-22, Рада повідомила, що **виконавчий комітет Верхньодніпровської міської ради не є юридичною особою.**

- (24) У розумінні вищенаведених законодавчих норм, Верхньодніпровська міська рада є органом місцевого самоврядування, юридичною особою, наділена власними повноваженнями, в межах яких діє самостійно і несе відповідальність за свою діяльність відповідно до законодавства, а виконавчий комітет Верхньодніпровської міської ради є виконавчим органом Верхньодніпровської міської ради, підконтрольним та підзвітним Верхньодніпровській міській раді, перебуваючи при цьому без статусу юридичної особи.
- (25) Оскільки виконавчий комітет Верхньодніпровської міської ради як юридичну особу не утворено, відповідачем у справі визначено Верхньодніпровську міську раду в особі її виконавчого комітету.

3.ОПИС РИНКУ, НА ЯКОМУ ВІДБУЛОСЯ НЕДОПУЩЕННЯ КОНКУРЕНЦІЇ

- (26) Об'єктами дослідження є: Верхньодніпровська міська рада та суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів.
- (27) Товарними межами ринку є **послуга з вивезення твердих побутових відходів**, який не має товарів - замінників, оскільки споживачі цих послуг не можуть обрати інші послуги на заміну.
- (28) Територіальними (географічними) межами ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів є територія *[Інформація, доступ до якої обмежено]*.
- (29) Часовими межами ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів визначено період: 2019 - 2021 та січень-вересень 2022.
- (30) Листом від 05.10.2020 № 1330/0/2-20 у відповідь на вимогу Відділення Рада повідомила, що протягом 2019 та протягом 2020 (станом на момент надання Радою відповіді на вимогу) виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території *[Інформація, доступ до якої обмежено]* є комунальне підприємство *[Інформація, доступ до якої обмежено]* відповідно до рішення Виконкому від 16.09.2015 № 103 «Про визначення КП *[Інформація, доступ до якої обмежено]* виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території *[Інформація, доступ до якої обмежено]*».
- (31) Листом від 11.08.2022 № 2166/0/2-22 у відповідь на вимогу Відділення від 27.07.2022 № 54-02/1325, Рада повідомила, що протягом 2021 та 2022 виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів *[Інформація, доступ до якої обмежено]* є комунальне підприємство *[Інформація, доступ до якої обмежено]* відповідно до рішення Виконкому від 16.11.2020 № 264/3 «Про визначення комунального підприємства *[Інформація, доступ до якої обмежено]* виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на території *[Інформація, доступ до якої обмежено]*».
- (32) Потенційними конкурентами на ринках послуг з вивезення твердих побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають відповідну матеріально - технічну базу, технології, але з певних причин не реалізують ці можливості. Зокрема, до такої бази належать сміттесортувальні, сміттєпереробні станції (лінії, комплекси), спеціалізований автотранспорт для збору, вивезення твердих побутових відходів, власні полігони.
- (33) Потенційними конкурентами можуть вважатися суб'єкти господарювання, які мають відповідні документи дозвільного характеру (ліцензії, декларації тощо), та які можуть вступити на ринок з метою надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами та мають бажання взяти участь у конкурсах з визначення виконавцями послуг з вивезення твердих побутових відходів.
- (34) За інформацією Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації (лист від 29.09.2020 №3-6160/0/261-20) господарську діяльність на ринку послуг у сфері поводження з побутовими відходами в межах Дніпропетровської області здійснює 65 суб'єктів господарювання, з них 11 суб'єктів

приватної форми власності, тобто з такої кількості суб'єктів господарювання на ринку, деякі з них могли бути потенційними учасниками конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів та, у разі перемоги, надавати свої послуги споживачам Верхньодніпровської ОТГ.

- (35) За результатами опитування 10 суб'єктів господарювання приватної форми власності, які здійснюють діяльність на ринку послуг у сфері поводження з побутовими відходами в межах Дніпропетровської області, зокрема *[Інформація, доступ до якої обмежено]*, підтвердило можливість надання послуг у сфері поводження з побутовими відходами в територіальних межах Верхньодніпровської ОТГ.
- (36) Так, *[Інформація, доступ до якої обмежено]* в своєму листі від 18.02.2021 № 482 повідомило, що протягом досліджуваного періоду та станом на момент надання інформації здійснює діяльність на ринку послуг у сфері поводження з побутовими відходами в територіальних межах *[Інформація, доступ до якої обмежено]* та за умов економічної доцільності може приймати участь у конкурсі з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території населених пунктів Дніпропетровської області.
- (37) Тобто, з такої кількості суб'єктів господарювання на ринку деякі з них могли б бути потенційними учасниками конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів та, у разі перемоги, надавати свої послуги споживачам Верхньодніпровської ОТГ.
- (38) *[Інформація, доступ до якої обмежено]* та суб'єкти господарювання - потенційні конкуренти, які здійснюють діяльність на ринку послуг у сфері поводження з побутовими відходами у близько розташованих населених пунктах та районах, можуть бути потенційними учасниками конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на в територіальних межах *[Інформація, доступ до якої обмежено]*, представництво інтересів якої здійснює Верхньодніпровська міська рада.
- (39) Споживачами (покупцями) послуг з вивезення твердих побутових відходів в межах території *[Інформація, доступ до якої обмежено]* є населення, бюджетні установи та інші споживачі.
- (40) Бар'єрами вступу на ринки послуг з вивезення твердих побутових відходів є, зокрема:
- адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на певній території населеного пункту, який проводиться один раз на 5 років;
 - значні фінансові витрати на придбання спеціально обладнаних транспортних засобів для збирання та перевезення твердих побутових відходів або необхідність укладання договору оренди такого транспортного засобу;
 - значні фінансові витрати на придбання (оренду) та утримання сміттесортувальних ліній для перероблення твердих побутових відходів.

4.НОРМАТИВНО – ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (41) Правові відносини щодо діяльності у сфері поводження з відходами, визначення основних умов, вимог і правил щодо екологічно безпечного поводження з відходами, регулюються Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи» та Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів» (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 318 від 27.03.2019).
- (42) Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

- (43) Згідно із статтею 6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста. Територіальні громади в порядку, встановленому Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову.
- (44) Статтею 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (45) Згідно з пунктом 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» в редакції, що діяла до 01.05.2021, виключено на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішувались питання з визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (46) Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері надання житлово-комунальних послуг» № 1060-IX від 03.12.2020, який набув чинності 01.05.2021 (далі – Закон № 1060-IX), були внесені зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», зокрема, пункт 55 частини першої статті 26 виключено та внесено зміни до пункту "а" статті 30.
- (47) Відповідно до підпункту 6 пункту "а" статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (із змінами, внесеними Законом № 1060-IX) до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, зокрема, вирішення питань поводження з побутовими відходами, знешкодження та захоронення трупів тварин.
- (48) Крім того, до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, зокрема, визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (підпункт 23 пункту "а" статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» із змінами, внесеними Законом № 1060-IX).
- (49) Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» відходи - будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення.
- (50) Поводження з відходами - дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.
- (51) Побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення.
- (52) Тверді відходи - залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням.
- (53) Послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування.

- (54) Основними завданнями законодавства про відходи, відповідно до положень статті 3 Закону України «Про відходи», є: визначення основних принципів державної політики у сфері поводження з відходами; правове регулювання відносин щодо діяльності у сфері поводження з відходами; визначення основних умов, вимог і правил щодо екологічно безпечного поводження з відходами, а також системи заходів, пов'язаних з організаційно-економічним стимулюванням ресурсозбереження; забезпечення мінімального утворення відходів, розширення їх використання у господарській діяльності, запобігання шкідливому впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини.
- (55) Відповідно до вимог статті 35-1 Закону України «Про відходи»:
- виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
 - виконавець послуг з вивезення побутових відходів укладає договори про надання послуг з поводження з побутовими відходами із споживачами.
- (56) Постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів» затверджено Порядок проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів (зі змінами) (у редакції від 01.05.2019, що діяла до 22.07.2022, далі – Порядок), який визначає процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.
- (57) Відповідно до пункту 3 Порядку учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, та які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у частині другій статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 №2189-VIII (чинний з 01.05.2019).
- (58) Згідно із пунктом 30 Порядку:
- організатор конкурсу протягом не більш як п'яти робочих днів з дня проведення конкурсу вводить у дію відповідним актом рішення конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу на певній території населеного пункту, межі якої були визначені умовами конкурсу, та зазначає строк, протягом якого виконавець має право надавати такі послуги, але не менш як п'ять років;
 - у разі коли в конкурсі взяв участь тільки один учасник і його пропозицію не було відхилено, строк, на який він визначається виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту, повинен становити 12 місяців, після чого організовується і проводиться новий конкурс.
- (59) Пунктом 31 Порядку визначено, що з переможцем конкурсу протягом десяти календарних днів після прийняття конкурсною комісією рішення укладається договір на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту.
- (60) Відповідно до пункту 32 Порядку, **не пізніше ніж за два місяці до припинення договору на надання послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту проводиться новий конкурс на надання послуг з вивезення побутових відходів на території, визначеній таким договором.**
- (61) Отже, чинним законодавством України передбачено процедуру визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів на певній території на конкурсних засадах.
- (62) Таким чином, органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринках надання послуг з вивезення твердих побутових відходів, визначаючи у порядку, встановленому законодавством на конкурсних засадах, виконавців таких послуг..

5. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (63) На виконання доручення Антимонопольного комітету України від 12.08.2020 № 13-01/825 Відділенням проведено дослідження ринку послуг у сфері поводження з побутовими відходами, метою якого було визначення стану конкуренції на ринку, дотримання суб'єктами господарювання, які діють на ринку послуг у сфері поводження з побутовими відходами та органами місцевого самоврядування законодавства про захист економічної конкуренції.
- (64) При проведенні дослідження ринку послуг у сфері поводження з побутовими відходами в територіальних межах Верхньодніпровської ОТГ, Відділенням були виявлені ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, які полягають в бездіяльності Верхньодніпровської міської ради в особі виконавчого комітету, виходячи з наступного.
- (65) Листом від 05.10.2020 № 1330/0/2-20 у відповідь на вимогу Відділення Рада повідомила, що протягом 2019 та протягом 2020 (станом на момент надання Радою відповіді на вимогу) конкурс із визначення виконавців з вивезення побутових відходів Радою не проводився, виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено] є [Інформація, доступ до якої обмежено] відповідно до рішення Виконкому від 16.09.2015 № 103 «Про визначення [Інформація, доступ до якої обмежено] виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено]» (далі – Рішення від 16.09.2015 № 103).
- (66) Пунктом 1 Рішення від 16.09.2015 № 103 **визначено [Інформація, доступ до якої обмежено] виконавцем** послуг з вивезення побутових відходів **на території [Інформація, доступ до якої обмежено]**, з терміном надання таких послуг протягом одного року, у відповідності до протоколу засідання конкурсної комісії з визначення виконавців житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах від 14.07.2015. Водночас, пунктом 2 цього рішення визначено укласти з [Інформація, доступ до якої обмежено] договір про надання послуг з вивезення побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено].
- (67) Відповідно до протоколу засідання конкурсної комісії з визначення виконавців житлово-комунальних послуг від 14.07.2015 та Рішення від 16.09.2015 № 103, Радою укладено з [Інформація, доступ до якої обмежено] договір від 15.10.2015 № 2 про надання послуг з вивезення побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено] (далі – Договір № 2), який діє до 15.10.2016 (п.12 Договору № 2).
- (68) Відповідно до п.15 Договору № 2, дія договору припиняється у разі, коли:
- закінчився строк, на який його укладено;
 - виконавець протягом 30 календарних днів з моменту набрання чинності цим договором не розпочав надавати відповідні послуги на всіх визначених даним договором об'єктах утворення побутових відходів;
 - дія договору припиняється також в інших випадках, передбачених законом.
- (69) Також, до листа від 05.10.2020 № 1330/0/2-20 Радою надано рішення Виконкому від 23.10.2019 № 246 «Про продовження терміну дії рішення виконавчого комітету Верхньодніпровської міської ради від 16.09.2015 № 103 «Про визначення КП [Інформація, доступ до якої обмежено] виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено]» (далі – Рішення від 23.10.2019 № 246), пунктом 1 якого продовжено дію Рішення від 16.09.2015 № 103 терміном до 28.09.2020.
- (70) У тексті Рішення від 23.10.2019 № 246, зокрема зазначено, що Виконкомом прийняте дане рішення, враховуючи такі рішення Виконкому від 29.09.2016 № 149 «Про продовження терміну дії рішення виконавчого комітету Верхньодніпровської міської ради від 16.09.2015 № 103 «Про визначення [Інформація, доступ до якої обмежено] виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено]», від 30.11.2017 № 244/1 «Про продовження терміну дії

рішення виконавчого комітету Верхньодніпровської міської ради від 16.09.2015 № 103 «Про визначення [Інформація, доступ до якої обмежено] виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено]» та від 17.01.2019 № 15 «Про продовження терміну дії рішення виконавчого комітету Верхньодніпровської міської ради від 16.09.2015 № 103 «Про визначення [Інформація, доступ до якої обмежено] виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено]», а також, враховуючи належність до сфери управління [Інформація, доступ до якої обмежено] сміттєзвалища, спецтехніки та обладнання, задіяного у вивезення побутових відходів на території міста, тривалість надання відповідних послуг.

- (71) Пунктом 2 Рішення від 23.10.2019 № 246 передбачено укласти з [Інформація, доступ до якої обмежено] додаткову угоду до про надання послуг з вивезення побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено].
- (72) Додатковою угодою між Радою та [Інформація, доступ до якої обмежено] від 24.10.2019 до Договору № 2 продовжено дію даного договору до 28.09.2020.
- (73) Таким чином, враховуючи рішення Виконкому від 29.09.2016 № 149, від 30.11.2017 № 244/1, від 23.10.2019 № 246, без проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території, підпорядкованій Раді, додатковою угодою до Договору № 2 Рада надала виключне право [Інформація, доступ до якої обмежено] з надання послуг з вивезення побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено].
- (74) Тобто, Рада, продовживши термін дії Договору № 2, уникає законодавчих повноважень робити визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів із застосуванням конкурентних засад.
- (75) Листом від 11.08.2022 № 2166/0/2-22 Рада повідомила, що протягом 2021 та 2022 виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів [Інформація, доступ до якої обмежено] є [Інформація, доступ до якої обмежено] відповідно до рішення Виконкому від 16.11.2020 № 264/3 «Про визначення [Інформація, доступ до якої обмежено] виконавцем послуг з вивезення побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено]» (далі – Рішення від 16.11.2020 № 264/3).
- (76) З пояснень Ради, Рішення від 16.11.2020 № 264/3 є тимчасовим на період впорядкування діяльності Верхньодніпровської міської територіальної громади та проведення конкурсу з визначення виконавців житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах, затвердження конкурсної документації в порядку, передбаченому діючим законодавством.
- (77) Пунктом 1 Рішення від **16.11.2020** № 264/3 [Інформація, доступ до якої обмежено] **тимчасово визначено виконавцем послуг з вивезення твердих побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено].**
- (78) На виконання пункту 2 Рішення від 16.11.2020 № 264/3, **Радою укладено з [Інформація, доступ до якої обмежено] договір від 16.11.2020 № 2** про надання послуг з вивезення побутових відходів на території Верхньодніпровської міської територіальної громади, який діє з 01.12.2020 на період впорядкування організації та діяльності Верхньодніпровської міської територіальної громади та проведення конкурсу з визначення виконавців житлово-комунальних послуг, право на здійснення яких виборюється на конкурсних засадах, затвердження конкурсної документації в порядку, передбаченому діючим законодавством.
- (79) Додатком 1 до зазначеного договору визначено:
- вид послуги – «вивезення твердих побутових відходів»,
 - групи споживачів – населення (мешканці багатоквартирних будинків і приватного сектору), бюджетні організації, інші споживачі,
 - періодичність надання послуги, вартість послуги.
- (80) За інформацією Ради (лист від 11.08.2022 № 2166/0/2-22), протягом періоду 2021 та поточного 2022, [Інформація, доступ до якої обмежено] є єдиним суб'єктом

- господарювання, який надає послуги з вивезення твердих побутових відходів на території *[Інформація, доступ до якої обмежено]*.
- (81) З пояснень Ради (лист від 11.08.2022 № 2166/0/2-22), *[Інформація, доступ до якої обмежено]* відповідає кваліфікаційним вимогам, згідно чинного законодавства України, зокрема постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173, відповідає кваліфікаційним вимогам для забезпечення надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території *[Інформація, доступ до якої обмежено]*.
- (82) Таким чином, враховуючи рішення Виконкому від 16.11.2020 № 264/3, без проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території, підпорядкованій Раді, уклавши договір від 16.11.2020 № 2 Рада надала виключне право *[Інформація, доступ до якої обмежено]* з надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території *[Інформація, доступ до якої обмежено]*.
- (83) Враховуючи вищевикладене, усупереч вимогам Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи» та Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173, з 2019 по квітень 2021 Радою не запроваджено в межах Верхньодніпровської міської територіальної громади принципи державної політики у сфері поводження з відходами, зокрема не визначено на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах *[Інформація, доступ до якої обмежено]* збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (84) З 1 травня 2021 року було виключено пункт 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», яким передбачено вирішення питань з визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами, виключно на пленарних засіданнях сільських, селищних, міських рад.
- (85) Водночас, пункт «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» доповнено підпунктом 23, яким до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад віднесено визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (86) Листом від 11.08.2022 № 2166/0/2-22, Рада повідомила, що *(цитата)* «Виконавчий комітет Верхньодніпровської міської ради не є юридичною особою. Відповідно до ст.11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Виконавчий комітет є виконавчим органом Верхньодніпровської міської ради».
- (87) В ході розгляду справи № 54/19-21, станом на 18.10.2022 ситуація на досліджуваному ринку не змінилася: виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території *[Інформація, доступ до якої обмежено]* на конкурсних засадах не визначено.
- (88) Таким чином, всупереч вимогам Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи» та Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1173, з травня 2021 по вересень 2022 Радою в особі її виконавчого комітету не запроваджено в межах Верхньодніпровської міської територіальної громади принципи державної політики у сфері поводження з відходами, зокрема не визначено на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах *[Інформація, доступ до якої обмежено]* надання послуг з вивезення твердих побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

6. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

6.1. Антиконтурентні дії Відповідача

- (89) Згідно з частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» будь-які дії чи бездіяльність органу місцевого самоврядування, які призвели до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції, визначаються антиконкурентними діями.
- (90) У листі Ради від 11.08.2022 № 2166/0/2-22 зазначено (цитата):
- «Станом на поточну дату ведеться відповідна робота в напрямку визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території Верхньодніпровської міської територіальної громади, згідно законодавства України...
Питання щодо визначення виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів на конкурсних засадах за умови дотримання законодавства України про захист економічної конкуренції та створення прозорих умов буде врегульовано в межах та строки визначені діючим законодавством України.»*
- (91) Таким чином, Відділенням встановлено, а Верхньодніпровською міською радою не спростовано факт, що: Радою з 2019 по квітень 2021, Радою в особі її виконавчого комітету з травня 2021 по вересень 2022 не визначалися на конкурсних засадах виконавці послуг з вивезення твердих побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено].
- (92) Таким чином, у супереч вимог Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи» та Порядку, у період з 2019 по квітень 2021 Верхньодніпровською міською радою та у період з травня 2021 по вересень 2022 Верхньодніпровською міською радою в особі її виконавчого комітету не запроваджено в межах [Інформація, доступ до якої обмежено] принципи державної політики у сфері поводження з відходами, зокрема, суб'єкти господарювання, які здійснювали вивезення твердих побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено], не визначалися на конкурсних засадах виконавцями цих послуг на зазначеній території.
- (93) Порушення є триваючим у часі та не припиненим.

6.2. Негативний вплив на конкуренцію

- (94) Згідно зі статтею 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (95) Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.
- (96) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (97) Отже, органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів, визначаючи у порядку, встановленому законодавством на конкурсних засадах, виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів.
- (98) Проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів стимулює розвиток конкурентного середовища, а також сприяє підвищенню рівня якості даних послуг. Конкурс, по своїй суті - це конкурентний спосіб надання права

на вивезення побутових відходів. Очевидно, що основною метою проведення таких конкурсів, є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів.

- (99) Не визначення, всупереч вимогам чинного законодавства, на конкурсних засадах юридичних осіб, які б здійснювали вивезення твердих побутових відходів на території *[Інформація, доступ до якої обмежено]*, є недопущенням певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку послуг з вивезення побутових відходів.
- (100) Надання права здійснювати вивезення твердих побутових відходів без участі у конкурсі звільняє суб'єктів господарювання від потреби пропонувати для здобуття права на надання такої послуги, кращі умови її надання, тобто використовувати власні досягнення для отримання переваг порівняно з іншими суб'єктами.
- (101) Застосування принципів конкуренції, як вирішального фактора розвитку ринкової економіки для органів виконавчої влади і місцевого самоврядування полягає у встановленні прозорих процедур проведення конкурсів, тендерів, з залученням якомога більшого кола учасників. Створення конкурентного середовища у сфері поводження з побутовими відходами у свою чергу призводить до активізації ринку, посилення конкуренції між суб'єктами господарювання та, як наслідок, до закупівлі товарів, робіт, послуг найвищої якості за найнижчою ціною.
- (102) Заохочення конкуренції, як вирішального фактору розвитку ринкової економіки, є завданням державної конкурентної політики загалом. На виконання цього завдання мають бути спрямовані дії та рішення всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування та всіх державних установ. Однак, окремі державні органи та адміністративні інституції можуть встановлювати правила господарської поведінки з метою забезпечення галузевих чи регіональних інтересів, не враховуючи при цьому завдань конкурентної політики та вимог законодавства, які спрямовані на загальнодержавні інтереси країни.
- (103) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (104) Недопущення конкуренції - будь-яка ринкова поведінка, що заважає появі нової конкуренції або нових конкурентів. Джерелом нової конкуренції може бути створення нових ринків в результаті науково-технічних досліджень та розробок, поява нових товарів (послуг) або отримання потенційними конкурентами доступу до вже існуючих ринків, або розширення сфери діяльності існуючих конкурентів, наприклад, шляхом створення нових потужностей або більш повного використання існуючих виробничих потужностей, які не використовувалися раніше, або за рахунок збільшення обсягів реалізації товарів (послуг).
- (105) Недопущення стосується негативного впливу на потенційну конкуренцію, внаслідок чого вона не може стати реальною конкуренцією.
- (106) Таким чином, бездіяльність Верхньодніпровської міської ради, яка полягала у не визначенні на конкурсних засадах юридичних осіб (суб'єктів господарювання), які б здійснювали вивезення твердих побутових відходів на території *[Інформація, доступ до якої обмежено]* з 2019 по квітень 2021, та зазначена бездіяльність Верхньодніпровської міської ради Дніпропетровської області в особі її виконавчого комітету з травня 2021 по вересень 2022, може призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів.

7. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (107) На подання від 30.09.2022 № 54-03/114п з попередніми висновками у справі № 54/19-21, яке було надіслане Верхньодніпровській міській раді 05.10.2022 за вих. № 54-02/1892 Відповідач заперечень не надав.
- (108) Водночас, листом від 13.10.2022 № 2924/0/2-22 у відповідь на Подання з попередніми висновками у справі від 30.09.2022 № 54-03/114п Рада, зокрема повідомила (цитата):

«Враховуючи пропозиції подання Відділу досліджень і розслідувань Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 30.09.2022 року № 54-03/114п по справі № 54/19-21 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, Верхньодніпровською міською радою розпочато процедуру підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено], в порядку визначеного законодавством України.

На найближчому засіданні виконавчого комітету Верхньодніпровської міської ради буде розглянуто питання щодо початку процедури призначення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено]».

8. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ

- (109) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доводиться, та зауваженнями і запереченнями Відповідача не спростовується висновок Відділення про те, що:
- бездіяльність Верхньодніпровської міської ради Дніпропетровської області, яка полягає у не визначенні на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено] з 2019 по квітень 2021,
 - та бездіяльність Верхньодніпровської міської ради Дніпропетровської області в особі її виконавчого комітету, яка полягає у не визначенні на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів на території [Інформація, доступ до якої обмежено], з травня 2021 по вересень 2022, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів.
- (110) Такі антиконкурентні дії Відповідача, Відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», передбачені частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», заборонені відповідно до частини третьої статті 15 зазначеного Закону.

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (в редакції розпорядження

Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати бездіяльність Верхньодніпровської міської ради Дніпропетровської області *[Інформація, доступ до якої обмежено]*, яка полягає у не визначенні на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів на території *[Інформація, доступ до якої обмежено]* з 2019 по квітень 2021, та бездіяльність Верхньодніпровської міської ради Дніпропетровської області в особі її виконавчого комітету (ідентифікаційний код юридичної особи 04052595), яка полягає у не визначенні на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення твердих побутових відходів на території *[Інформація, доступ до якої обмежено]* з травня 2021 по вересень 2022, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів.

2. Зобов'язати Верхньодніпровську міську раду Дніпропетровської області в особі її виконавчого комітету *[Інформація, доступ до якої обмежено]* припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене у пункті 1 резолютивної частини цього рішення, у двомісячний термін з дня отримання рішення шляхом визначення на конкурсних засадах виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території *[Інформація, доступ до якої обмежено]*.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії:

Лариса ГРЕЧАНА